

Oponentský posudek bakalářské práce

Název BP: **VAR Analysis of Exchange Rate Pass-Through Effect in Czech Republic**

Autor: **Dmitry Borodin**

Oponent: **Ing. Jan Zouhar, Ph.D.**

Hodnocení práce

1 2 3 4 5
hodnocení: 1 = nejlepší, 5 = nejhorší

1. Formulace cílů práce a metodika zpracování	☐	☒	☐	☐	☐
2. Práce s daty a informacemi	☒	☐	☐	☐	☐
3. Členění práce (kapitoly, podkapitoly, odstavce)	☐	☒	☒	☐	☐
4. Práce s odbornou literaturou (citace, norma)	☐	☒	☒	☐	☐
5. Úroveň jazykového zpracování	☐	☒	☒	☐	☐
6. Přesnost formulací a práce s odborným jazykem	☐	☒	☐	☐	☐
7. Formální zpracování	☒	☒	☐	☐	☐
8. Splnění cílů práce, závěry práce a jejich formulace	☒	☒	☐	☐	☐
9. Souhrn a klíčová slova odpovídají obsahu práce	☒	☒	☐	☐	☐
10. Celkové hodnocení práce známkou (1, 2, 3, 4)	☐	☒	☐	☐	☐

Otázky k obhajobě

- Autor by měl u obhajoby vysvětlit, proč se rozhodl specifikaci VAR modelu rozšířit o exogenní proměnné a proč volil právě jím zahrnuté proměnné (tyto informace v práci zcela chybí).
- Na str. 18 dole autor uvádí, že klasické *t*-testy ve VAR modelech nejsou „spolehlivé“ (*reliable*) kvůli tomu, že regresory bývají kolineární. U obhajoby by mohl objasnit, zdali multikolinearita nějak ovlivňuje validitu *t*-testů.

Další připomínky, vyjádření, náměty k obhajobě práce

Musím předem podotknout, že předložená práce ve mně vyvolala dosti protichůdné dojmy a pocity: některé pasáže jsou zpracovány na velmi slušné akademické úrovni, v jiných částech se naopak autor dopouští dosti zásadních prohřešků, které by se u klasifikační práce neměly objevit; zároveň upozorňuji, že si autor vybral poměrně obtížné téma, které svým zaměřením spadá do náplně magisterských kurzů ekonometrie na VŠE v Praze.

S praktickou částí práce se autor vypořádal velmi pěkně, oceňuji zejména dobré shrnutí relevantní literatury a podrobný komentář k datům a jejich transformaci. K ostatním částem práce mám ovšem řadu výhrad; ty závažnější z nich stručně shrnuji v následujícím seznamu:

- Nedostatečná souvislost mezi teoretickou a praktickou částí.* V celé teoretické části se autor věnuje čistě VAR modelům. V praktické části ale s klasickými VAR modely vůbec nepracuje, neboť používá kromě endogenních i exogenní proměnné; někdy se tyto modely nazývají VARX modely – o těch se ovšem autor v teoretické části vůbec nezmiňuje.
- Práce s odbornou literaturou.* V teoretické části práce v zásadě chybí relevantní odkazy na použitou literaturu. Autor se očividně spokojil s konstatováním z úvodu práce o tom, že teoretická část je „zpracována podle několika knih psaných jak v českém, tak anglickém

jazyce“ (str. 0, překlad vlastní). První citace je následně uvedena až na straně 9. Částečně je věc vysvětlena v seznamu literatury, který autor poněkud nestandardně dělí na dvě části – literaturu pro teoretickou a praktickou část; zdroje [1, 2, 3, 6] z první části seznamu nejsou v práci nikde citovány. Nedostatků se však najdou i v praktické části. Tvzení, že „[l]ots of studies have shown, that“ (str. 25 dole), by si zasloužilo odkaz na příklady zmíněných studií. Odkaz ve stylu „(wikipedia)“ (viz str. 20 dole) rovněž nepovažuji za vhodný.

- *Struktura práce.* Věřím, že smysl této výtky je patrný při pouhém pohledu na členění v obsahu na začátku práce. Hned první kapitola (po úvodu), která čítá celkem 24 stran, je členěna do 18 sekcí; bylo by patrně na místě buď některé ze sekcí sloučit a/nebo použít víceúrovňové členění. Podobně 13stránkový dodatek je v obsahu členěn na 18 sekcí, navíc se na konci jako samostatná kapitola objevuje třístránkový oddíl o popisných statistikách (měl být patrně součástí dodatku?).
- *Nepřesnosti v odborném vyjadřování a matematických zápisech.* Z mně neznámého důvodu se autor rozhodl zahrnout dosti rozsáhlou část popisující poměrně pokročilý teoretický aparát pro použité metody; zbytečně tak vznikl prostor pro formální nedostatky při práci s matematickými výrazy, některé z nich uvádím v dílčím seznamu níže:
 - Není zvykem matice odmocňovat¹ (str. 7) nebo s nimi počítat ve zlomcích (str.11); pokud to autor považuje za nezbytné, měl by nejprve takové operace definovat (např. říci, že $A/B \equiv AB^{-1}$ nebo $A/B \equiv B^{-1}A$).
 - Pokud se autor rozhodl rozlišit matice a vektory typograficky tučnými písmeny (což hodnotím kladně), je třeba používat toto rozlišení důsledně (často tomu tak není).
 - Poslední samostatně vysázený vzorec na str. 13 (autor vzorce nečísluje, nemohu se tedy odkazovat inteligentnějším způsobem) obsahuje nedefinované výrazy ϕ_{10} a ϕ_{20} , které zřejmě nahradily dříve používané φ_1 a φ_2 . Na téže straně chybí na několika místech u proměnných y_1 a y_2 časový index t (který je na jiných místech v téže rovnici použit). Podobné nedostatky se objevují i jinde.
 - V sekci 2.12 používá autor Kroneckerův součin a vektorizační operátor, aby je posléze zavedl až v sekci 2.13.
 - Definice matice J na straně 13 nedává smysl.
- *Jazykové nedostatky.* Autor se rozhodl psát práci v anglickém jazyce, jazyková úroveň však v průběhu práce výrazně kolísá; zřejmě se zde odráží to, do jaké míry jsou jednotlivé úseky zpracovány na základě anglicky psaných zdrojových materiálů. Navíc je zde patrné, že autorovi nezbyl čas nebo energie na důslednou závěrečnou korekturu. Mezi nejčastější prohřešky patří četné překlepy, chyby v časech a členech, špatný slovosled, nesoulad mezi jednotným a množným číslem, interpunkční chyby apod. Autor rovněž často používá výrazivo, které není v akademické mluvě obvyklé – například často čtenáře o něco prosí, používá spojení jako „incredibly important“ (str. 25) apod.
- *Pochybný přínos teoretické části práce.* V úvodu i závěru práce autor prezentuje teoretickou část práce jako něčím výjimečnou a přínosnou; ani s jedním nemohu při nejlepší vůli souhlasit, a to jak kvůli zmíněným potížím s matematickým vyjadřováním, tak i jednoduše proto, že dle mého soudu existuje na dané téma kvalitní literatury víc než dost. Rovněž nesouhlasím s autorovým tvrzením z úvodu práce, že „[m]ainly all of the formulas are at least explained or even proved“ (doslovná formulace).

Jsem toho názoru, že by autor býval udělal lépe, kdyby se vyhnul obšírnému rozboru teorie a soustředil se spíše na dotažení formálních náležitostí. Vyhnul by se tak celé řadě nedostatků, které předložená práce v této podobě obsahuje. Tyto nedostatky nemohu přehlížet ani

¹ Je mi samozřejmě známo, že někteří autoři zavádějí tzv. *odmocninovou matici*, nicméně odmocninová matice k A se ve všech mně známých pramenech značí $A^{1/2}$, nikoli $\sqrt{A}$.

s přihlédnutím k vyšší náročnosti zvoleného tématu, celkově proto práci hodnotím jako **velmi dobrou**.

V Praze dne 23. 1. 2013

Ing. Jan Zouhar, Ph.D.
Katedra ekonometrie
VŠE v Praze